

Spørgsmaal kan have, for at affrælle fra et Fremskridt, som ellers vil paatvinge sig. Dengang man stod i Grundlovsforhandlingerne og der tillod Statsborgerne at have den Religion og Gudsdyrkelse, som de selv fandt rigtig, naar den ikke stred mod Landets Sædelighed og Orden, vedtog man det da dengang som en Begyndelse til at omstyrte al Religion, som Noget, man forudsatte maatte faae den Følge, at al Religion skulde omstyrtes? Før 1848 brugte Præsterne her-tillands at hente Politiet, naar En eller Anden ikke vilde lade sit Barn døbe, men med 1848 kom Daabsfrihed. Men gav man da Daabsfrihed, Tilladelse til at lade sit Barn døbe eller ei, under den Forudsætning, at herefter skulde der komme Forbud mod at lade Børn døbe, som om det var en Forløber for et Forbud mod at lade Børn døbe? Man ophævede Konfirmations- tvangen. Gjorde man dette som Forløber for at forbyde Følk at lade deres Børn konfirmere, eller Børn i en vis ung Alder at lade sig konfirmere i deres Daabspagt, hvilket er det korrekte Udtryk? Dengang man vedtog Sognebaandsløsningsloven, gjorde man det da som et første Skridt til at forbyde de nuværende Sognemenigheder at bestaa, for at Alt skulde opløses i friere Menigheder uden nogen Begrændsning? Dengang man tillod Oprettelsen af Valgmenigheder, gjorde man det da som et første Skridt og i den Hensigt, at herefter skulde følge en Lov, som paabød kun saadanne Former for Menighederne, altsaa overhovedet for Kirkens fuldstændige Omordning i den Retning? Alle disse Foranstaltninger vare kun Frihedsfremskridt for at tilfredsstille den personlige Friheds Krav og Ret indenfor Grundlovens bestemte almindelige Grund- sætninger. Nu komme vi til Begravelser. Loven paabyder: Du skal lade Dig begrave paa den Maade. Jeg tror, det er fuldstændig rigtigt, hvad der er hittet, at administrativt kan det ikke forandres, det maa stæ ved Lov. Nu sige Somme: Jeg vil foretrække at blive brændt, det vil sige: som Dig, dels fordi jeg har Frygt — det er der Nogle, der have — for mulig at blive levende begravet, og de Lidelser, der efter Beskrivelsen fremkomme deraf, undgaar jeg ved selv at bestemme eller bede mine Nærmeste om at bestemme, at mit Lig bliver brændt. Jeg undgaar dernæst den forargelige Maade, hvorpaa Begravelser nu ofte foregaa, og den forargelige Maade, hvorpaa Kirken og Kirkens Geistlige og Kirkens Ciere værne om Gravfreden. Før Kirken staa op med sin Geistlighed og med dens Minister i Spidsen og fordrer Verbødighed for Sordfæstelsen,

naar dette er en paabudt Ordning, maa den komme med Bevijer for, at denne Sordfæstelse foregaaar paa en ikke forargelig Maade. Men selv om jeg forbigaar dette — vi have jo hørt Exempler paa, at Mænd, der have levet udenfor Kirken, ere blevne grebne efter Døden af Kirken og paatvungne kirkelige Cereemonier, som de hele deres Liv have været imod — selv om jeg forbigaar denne religiøse Forargelse og gaar til det Legemlige, vil jeg spørge: Hvorledes begraves man nu? Ja, maaste kunne de, der have den fornødne Kapital til at kjøbe dette lille Gravsted og til derpaa at rejse et skuligt Mærke og til efter Døden at sikkre dette Mærke og denne Grav Fred, maaste kunne de værges en Gravfred; men den allerførste Del — jeg tør vel sige 90 pCt. af dem, der begraves — kunne de selv eller deres Efterlevende mange Steder forhindre, at nogle Aar efter, mange Gange meget kort efter, bliver deres Lig kylet op ikke endnu forraadnet, og mishandlet af Følk, der ikke have den mindste Verbødighed for dette Gravsted og disse Min- der? Og selv om der er dem, der kunne kjøbe for 20 Aar, ere de saa sikkre paa at faae deres Gravsteder værnede? Have vi ikke endog saa Havn Exempler paa, at selv høitfortjente Mænds Grave her i vort Fædreland, Grave, om hvilke man, hvis man værgede Gravfreden her i Landet, vilde sige: de skulle være fredhellige gennem Slægtled, ere af Kirken blevne forstyrrede paa den Maade? Men dette, at vi ved Sordfæstelser skulle se større eller mindre Dele af forskjellige Lig, af forskjellige Slægtled, blive samlede op for atter at kastes hen, snart her, snart der, er ikke noget religiøst opbyggende Stue. Jeg vil alvorlig henstille til den høitærede Minister, naar han saa eksklusivt staaar paa Chr. V.'s danste Lov med Hensyn til Begravelser, at han da vil tænke paa at skaffe os Alle, ogsaa de Fattige i Samfundet, de 3 eller, hvis man er høi nok dertil, 3½ Men Jord, denne lille Plet Jord, hvor man skal ligge, sikkret, ialtfald saa længe som det, efter hvad Bidsenstaben siger, behøves, for at ikke Legemet skal kastes omkring. Jeg ser ikke rettere, end at der kan selv hos alvorlige Følk opstaa et Duffe om, at Begravelse kan sikkres dem paa en anden Maade end under de nuværende Forhold, og jeg siger da, at hvad end Hygieinen siger, have saadanne Statsborgere i vort Samfund akkurat den samme Ret overfor Begravelse, som de have ved deres Indtræden i Livet med Hensyn til Daaben og senere med Hensyn til Konfirmation. Med Hensyn til Egtevielser er der endnu nogle Vanstueligheder i Lovgivningen, for at den fornødne personlige Frihed kan